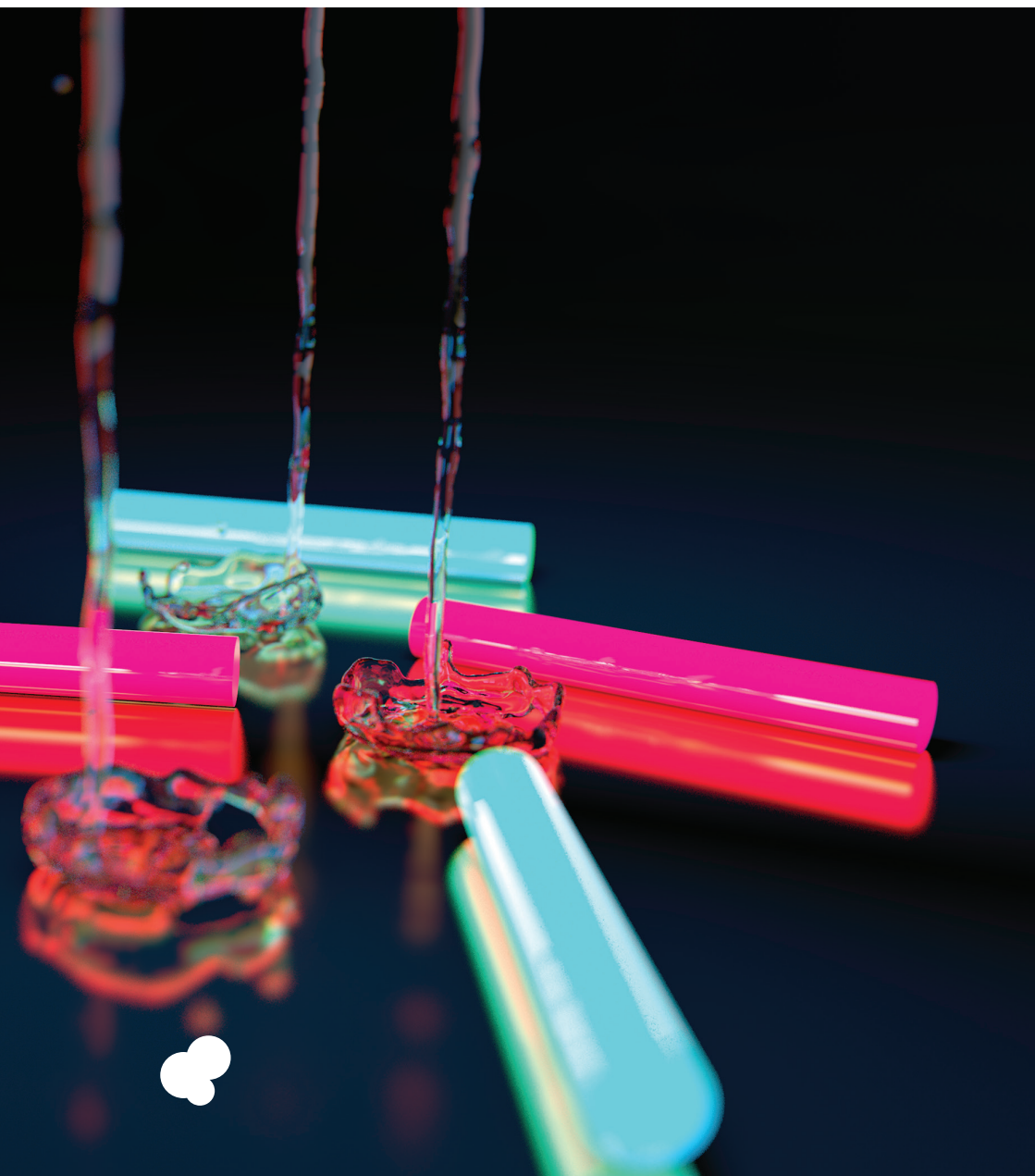

Micah Hesse Types of Stereo

The Kids Want Communism

Second Installment
MoBY: Museums of Bat Yam
28.07.–12.11.2016

Curator: Joshua Simon
Translation: Inbal Strauss
Graphic design: Avi Bohbot
Av: Smart & Light Ltd.
Thanks: Noa Tsaushu, Jordan Selan

The text "The Psychic Soviet" appears
courtesy of the author Ian Svenonius
and "Drag City" Press, Chicago.

MoBY: Museums of Bat Yam
6 Struma St., Bat Yam, Israel

moby.org.il
tkwc.tumblr.com

Types of Stereo

HD stereoscopic video animation with subtitles
04:37 min, no sound, 2016

Micah Hesse

B. 1991, New Mexico, USA
Lives and works in New York City, USA

30

Micah Hesse's Types of Stereo presents us with the dialectics of three dimensional seeing. This way of seeing is the making of a constant combination between the perceptual and the cognitive. On the basis of the combination between the two cultural, social and political orders are formed. In turn, these orders inform our perception and cognition. One of the ways of producing a three dimensional screening is through the overlapping of the colors Blue and Red. The cultural meaning attributed to these two colors already provides an allegory for our perception of the world and the cognitive depth that this perception offers. When the Red disappears we are faced with Blue flatness which offers itself as another kind of depth. No longer the expanding depth of field, but a depth which shades echo the immediate presence of the abyss.

In his unique dialectic way of combining the textual and visual Types of Stereo draws lines of free association between its subjects. Hesse transforms idioms and phrases into images to be viewed and examined visually. By this conversion to the visual, the meaning of the text changes, this new meaning is then examined and made into a new image, and so on. This circular logic sets into motion a wagon wheel of cross-referencing spokes that winds together stereotypical puns with various types of stereoscopic display; like the two component strands of film intertwining to form a single stereoscopic image, so does the pun, reversely, unzip itself into its dual meanings.

Ian Svenonius

The Psychic Soviet

The Cold War in Psycho-Geopolitics

29

“The first class antagonism which appears in history coincides with the antagonism between man and woman in monogamous marriage, and the first class oppression with that of the female sex by the male.”

Friedrich Engels

I. PSD

The collapse of the Soviet Union was the most grievous psychological event in recent history.

Though referred to officially in bourgeois society as moral fable and totem of God's will, this calamity—the 1991 defeat of international socialism—has plunged the population of the world into a state of nihilism and despair.

Though this depression is recognized as a global crisis, its cause is not widely acknowledged or even understood. Even so, the post-Soviet world is a place haunted by its former inhabitant and the nature of that inhabitant's demise. The fantastic popularity of antide-

28

pressants is just one symptom of a “Post-Soviet Depression” (PSD) syndrome. Other signs of PSD are worse and more far-reaching in regards to their long-term effects.

The idealism that once characterized Homo Sapiens, for example, seems to have vanished. Instead of drawing up hopeful plans for the future, or engaging it signature feature—ingenuity—it now stares vacantly into the abyss. Meanwhile, the earth is steered toward apocalypse by its most deranged element.

Man's new fatalism reveals that he, like his leaders, has become deranged. Once he was a crusader for this or for that. Now, in the throes of PSD, he is either an idiot, a “kook,” or just a transcendental lecher. He holds the future in open contempt. His brain is just a warehouse for putrefied cynicism. His only appetite is for sensory and sensual “kicks”; garden-variety vulgarities devised to stay numb and perpetuate idiocy.

For him, the end of the Cold War signaled, instead of a chance to proliferate peace and equality, an accelerated reiteration of the Neroism and barbarity that had characterized his most abject moments. It marked the final, hopeless, capitulation to Abaddon.

The “war on terror” and its various offspring (renditions, invasions, space weapons, torture chambers, etc.) are just the grotesque ejaculations of the USSR's malfunctioning, off-balance—albeit victorious—arch-nemesis, the USA. They were inevitable after and foretold by the far grander, much misrepresented, and strangely underplayed super-event known as “The Socialist Collapse.” Why though should the undoing of an institution so universally despised and as disfigured by revisionist historical framing as Soviet socialism precipitate such cosmic depression? The USSR was—and still is—everyone's favorite punching bag.

The answer, though not altogether rational, reveals an unconscious understanding of events barred from the official narrative of history.

27

II. PSYCHO-GEO-TICS

Politically delineated “state” entities, although they are contrived abstractions, nonetheless have deep and resonant associations for what psychologist Carl Jung referred to as the collective unconscious, or “mass mind.” These geopolitical characters are a constellation referred to as much as the family in the self’s determination of identity, their fortunes often determined by their inhabitants blind, convulsive will.

Political constructs, such as national/racial identity or the emotional attachment to a state's leader, are sublimated projections: the cloying gurgles of an infant child. They make no sense even to their mewling dispatchers.

They are simply the voiced rationalizations for a deeply rooted identification with (or, perhaps, alienation from) nation states (not only one’s own, but all perceived states) as archetypes in a system of astral-political deities.

This phenomena, whereby the politically contrived abstraction of the nation assumes an archetypal character or persona is an intrinsic quality to mankind and is called psychological geopolitics or “psycho-geo-tics” for short.

Psycho-geo-tic conflict is perhaps best exemplified by one of its many ancient examples—the warrior city-state Sparta versus democratic Athens—but has been an underlying current in human history long before that particular S&M duo was conjured up by Greek perverts. Lord Byron was acting out a psycho-geo-tic impulse centuries later when he joined the Greek war against the Turks and jumped to his death in the Bosphorus. (Byron,

26

being a Romantic-era “animal man,” was more prone than normal people to act on psycho-geo-tic instinct.) The confrontation between Vietnam and the United States—a more recent event—is shrouded in much psycho-geo-tic “fuzz”; US motorcycle enthusiasts still wistfully yearn for that war, which gave full expression to barbaric impulses repressed at home by the civil rights movement. Though transnational conflicts all have their materialist/political root causes (i.e., imperialism), the manipulation of primitive psychology (“psy-ops”) is key to rallying support for mass violence.

In the modern era, especially since World War II but even before that, no players in psychological geopolitics have been as emotionally significant as the USA and the USSR. In a Jungian sense, these two constructs represent a maternal/paternal dialectic, with the military alliances they spawned, the “Warsaw Pact” and the “NATO Alliance,” representing competing familial clans.

The USA was the father and the USSR, dominated by “Mother Russia,” was of course the mother. The Cold War was, to the primitive psyche of the spectator, a parental schism of cosmic proportion, with the inhabitants of the earth caught in the ensuing mega-struggle for the children’s loyalty.

That divorce rates exploded through the tenure of the Cold War was a direct result of this latent gender identification and the chronic ill-defined state of war which existed between the two sexual proxies: a situation which mirrored a fractious, warring household.

III. MOTHER

On the one hand was the Socialist East. Though popularly ridiculed as an evil “slave state,” the USSR’s Politburo

was acutely concerned with feminism right from its inception. Socialist philosophers Marx, Engels, Fourier, Kollontai, and Bebel all addressed sexual inequality in their tracts and had come to the conclusion that “There can be no emancipation of humanity without the social independence and equality of the sexes” (Bebel, 1879).

Alexandra Kollontai described the family as a “microscopic state where husband ruled wife and Children” that must be replaced with a type of “free union, fortified by the love and mutual respect of the two members of the Workers’ State, equal in their rights and in their obligations.” Since Marxists thought subordinate and dominant relationships had as their root cause capitalist property relationships, they naturally assumed the abolition of this root cause would engender equality between the sexes. According to Engels, it was the accumulation of surplus value through capitalist production that had allowed men to dominate and exploit women—who were bound to the house, and therefore had no saleable labor value (because of the devaluation that capitalism places on housework)—so the introduction of women into the workforce, along with the abolition of property, would solve gender inequality, which permeated all societies.

The Soviet Union’s constitution therefore proclaimed women’s equality with men in all spheres of life, and the 1918 Soviet Family Code established the right of free choice in marriage, division of housework, abortion rights, women’s property rights, etc. Housework was to be a collective assignment, along with raising children. Lenin decried the housewife as a “domestic slave,” and deplored housework as “barbarously unproductive, petty, nerve-racking, stultifying, and crushing drudgery.” He also derided proletarian husbands who shirked their chores, saying, “The husband must not content himself

25

24

with ‘assisting.’ He must rather do his share...” in cleaning and caring for children. This radicalism was carried on into the constitutions of the Eastern Bloc nations after the Communist victory in the Second World War, replacing reactionary Papal pro-housewife hegemony in places like Lithuania, Hungary, and Poland.

But though these sorts of factors might have informed global psycho-geo-tic perceptions somewhat, affiliating the USSR with “Mother” was largely irrational. Psycho-geo-tics is, after all, an unconscious, emotional, and little-understood process which has to do with people’s animal or “primal” instincts. These are just largely unused psychic detritus: reflexes and superstitions inherited from genetic survival programming, developed over millions of years of living in swamps, caves, nests, pyramids, alien spacecraft, basement apartments, and piles of dung. The USSR was identified psycho-geo-tically as “Mother” because its foreign and domestic behavior resonated with the primitive psyche, which saw it as embodying the “Mother” archetype: authoritarian, furtive, implacable, cruel, and irrational. The USSR, despite its moral mission, was prone to girlish spite and paranoia, as witnessed by Stalin’s bitchy purging of various party rivals, whom he named “degenerate Bukharinite double-dealers,” “Trotskyite White-guard gangs of assassins,” “contemptible lackeys of the Fascists,” and “White-guard pygmies whose strength is not more than that of a gnat.”

In religious systems—or “mythology”—from time immemorial, the “Mother Goddess” is simultaneously life giver and destroyer. For example, Ishtar, Cybele, Freya, and Devi are all Mother Goddesses of sex and fertility—and of death and destruction—for each of their highly disparate cultures. The Soviet Union, with its lively

paradox of radical reform/populist rhetoric combined with deadly “red terror,” crept unconsciously into this dualistic psycho-geo-tic role.

In the murky marshland of the hominid’s brain-core then, the symbol of the hammer and the sickle represents the earth’s primal progeny (in Marxist argot, “the proletariat”) whose fertility and virility has been awoken by mother’s magical tools of reaping and forging. These tools are also the sex organs at play with one another. But this hammer and sickle are also recognized as symbols of destruction, used to rend and crush. The flag of the Soviet Union, with its hammer, sickle, and cloth, is like a rock-paper-scissors game in which all destructive options are represented simultaneously: a maelstrom of malevolent energy that menaces its opponent but also threatens to destroy itself. Marx’s appropriation of Hegelian “dialectics”—resolution through thesis/antithesis contradiction—also refers to the schizo-sex-death-mother matrix latent in Communism.

That the Communist system spurs fecundity is witnessed by the remarkable transformation of the Russian and Chinese feudal economies and their rejection of sex-hating Christo-Judaic-Mohammedan dogma (religions remarkable for their absence of a female deity). The USSR, despite its chronic poverty, took pains to provide its children with their basic needs—hence the sneering characterization as “Nanny States” or “nurturers” by conservatives when speaking of Socialist governments (or, pejoratively, “Welfare States”).

Such semantics are highly illuminating. The self-righteousness and didacticism of Communists, often compared to religious zealotry, is really the entitled intransigence of motherhood. Stalin’s terror can be seen as a kind of postpartum depression scenario with the mother,

23

22

after the shock of birth (revolution) trying to destroy her young (both revolutionaries and counter-revolutionaries).

Because the USSR was psych-geo-tically connected to a Mother archetype or mother-sex-death Goddess figure, its official enemy automatically became the inverse of that character in the unconscious imagination, so the USA became a kind of male champion God in the vein of Hermes or Thoth, phallic deities of commerce and mystery.

IV. FATHER

Despite (or because of) the Mother’s authoritarian nurturing and condescending concern, the child identifies with this Hermetic-USA-Father figure. Vainglorious, anti-intellectual, cunning, glamorous—he is a “hero” archetype, the Arcadian psycho-pomp who undertakes daring missions, transgresses boundaries, and guards secret knowledge. Conquest, glory, alchemy, and acquisition are his creed.

Elitism, race theory, and numeric esoterica are the spectres behind his proclaimed money ideology. The horror of the so-called “third world” is the result of his serial philandering: exploitation that he shirks with no recognition or responsibility. He voraciously consumes everything he sees. His concubines, or “client states,” dream they can rehabilitate him, or “save his soul.” Religion or mysticism is his domain, a tool for social control and perhaps also a form of sublimated guilt: a fascination and attraction to the alien and unthinkable concept of self-sacrifice. Though this character seems distasteful, his audacity and entitled arrogance is considered “sexy.”

To the repressed psycho-geo-tic pattern recognition instincts of the bipedal fleshpot, his flag, the “Stars and Bars,” shows the rungs of a ladder in a prison covered with blood. The night sky can be seen through the window in the upper left-hand corner—a tease of liberty. If one looks very closely, one can see the Father’s private helicopter flying past “Orion’s belt.”

Not coincidentally to this latent gender motif, the October Revolution occurred in simultaneity with the global suffragette/feminist movement.

While the plutocracy of the West is often referred to as an “Old Boys Club,” the USSR initiated the aforementioned radical women’s rights reforms with the Bolshevik victory, including divorce on demand, abortion rights, and even a sci-fi attempt to abolish housework and the family.

The Soviet Union’s rapid industrialization and vigorous response to the West’s arms race was a testimonial to the Russians’ sense of themselves as the serially abused victims of their historic capitalist-imperialist exploiters. Joseph Stalin, speaking in 1931 to the First Conference of Industrial Managers, explained, “One feature of the old Russia was the continual beatings she suffered for falling behind. For her backwardness. She was beaten by the Mongol Khans. She was beaten by the Turkish Beys. She was beaten by the Swedish feudal lords. She was beaten by the Polish and Lithuanian gentry. She was beaten by the French and British-capitalists. She was beaten by the Japanese barons. All beat her—for her backwardness...

“But we do not want to get beaten. No, we refuse to be beaten!

“We are fifty or a hundred years behind the advanced countries. We must make good this distance in ten years.

21

20

“Either we do this or they crush us...”

So, though Russia was Mother, it was no longer the hobbled Tsarist consort, entangled with the West as a bullied partner, but the “Soviet” divorcee of considerable willfulness. This woman’s liberation was a challenge to male domination and threatened the traditional distribution of power. The Tsarist mother had served the father well in her time and bore him fruit, but this new insubordination could not stand.

While rapprochement was always sought by the much weaker Soviet side throughout the Cold War in an attempt at cooperation and reconciliation (such a state of harmony between oppositional male and female forces was called “syzygy” by Jung, and “entente” by the political class), the USA needed a public example to be set.

She would have to be destroyed—though the necromancers in Western intelligence understood the profound effect such an event would have on the world’s population. First, a softening-up was needed.

V. PROGRAMMING

Psychologists employed by the Western spy agencies understood the psycho-geo-tics represented by the global ideological schism and attempted to exploit these latent feelings through the arts. Cultural propaganda at the height of the Cold War ritually featured Mother-death in television programs aimed at children such as “My Three Sons,” “Family Affair,” “The Andy Griffith Show,” and “The Courtship of Eddie’s Father” among others.

There is almost always a manservant (e.g. the femme “Uncle French” or the butch “Uncle Charlie”) in these televised scenarios who performs the Mother’s traditional job of mothering, but who noticeably forgoes her

overbearing and controlling manner. The implication in the aforementioned scenarios is clear: the murder of the Mother is desirable and a necessary step toward the child's liberation.

This subordinate "Uncle" figure presages the eventual collaborative style of the Mother's killing. It is never explained who exactly has murdered the missing mother on these programs, and the characters never discuss or question the tragedy. However, it is always explicit that without her, existence is of the magical variety exemplified on television.

The death of the Socialistic superpower is this desirable wife-Mother murder. It is achieved with the collusion of the Uncle figure—China—who was once Mother Russia's lover (Stalin-Mao pact), but who, feeling jealous and angry about his inability to control her (Kruschev's denouncement of Stalin, leading to fissure with China at the Cominform), conspires with her arch-enemy/ex-husband (the USA, in the temporal form of Nixon), in order to kill her (the two-front confrontation which bankrupted the USSR).

Uncle China then mimics Father's worst exploitive and avaricious tendencies while appropriating Mother's authoritarian irrational streak. Though he is now business partners with the blithe and hedonistic husband/Father, he also dreams of destroying him eventually and it seems certain that he will.

VI. POOR WINNER

Of course, there is also an element of matricide in all of this. Just as each election witnesses the USA as death-cult, casting its ballots for self-immolation, apocalypse, and the decline of the dollar, Eastern Europe's children,

19

18

tired of their Mother's moodiness, purposefully left the door ajar in a considered criminal accessorization.

As Mother lay dying, the Father's first act was to molest them, just as Mother had warned that he would. She never told them, though, that he would film the act for money. To assuage the guilt they feel for collaborating with their Mother's killer, they allow themselves a disingenuous gullibility, believing the Father's coital promise to call and send chocolates. They call him pet names and brag about their relationship with him.

The rest of the world, having already been deflowered by him ages ago, is not impressed but understands. They are, however, deeply disturbed by the Father's fondling of his estranged wife's children. His vengeful pleasure in exploiting them is evident. In victory he has proved to be a "poor winner." Meanwhile, with a newfound zest for masochism, Russia and the former Socialist Republics pledge allegiance to the Father's heroic hyper-macho mythology, replacing their communal ideology with his mystic blend of reaction, elitism, racism, and nationalism. Right-wing "skin-heads" abound, religion is back, and feminism has been abandoned. This cloying copy ideologizing is typical of nations in defeat (i.e. post-war Japan's rehabilitation as a US-style capitalist economy), but pathetic in this case since the Father's Weltanschauung is secretly based on a race-system whereby the Slays are subhumans, targeted for extermination.

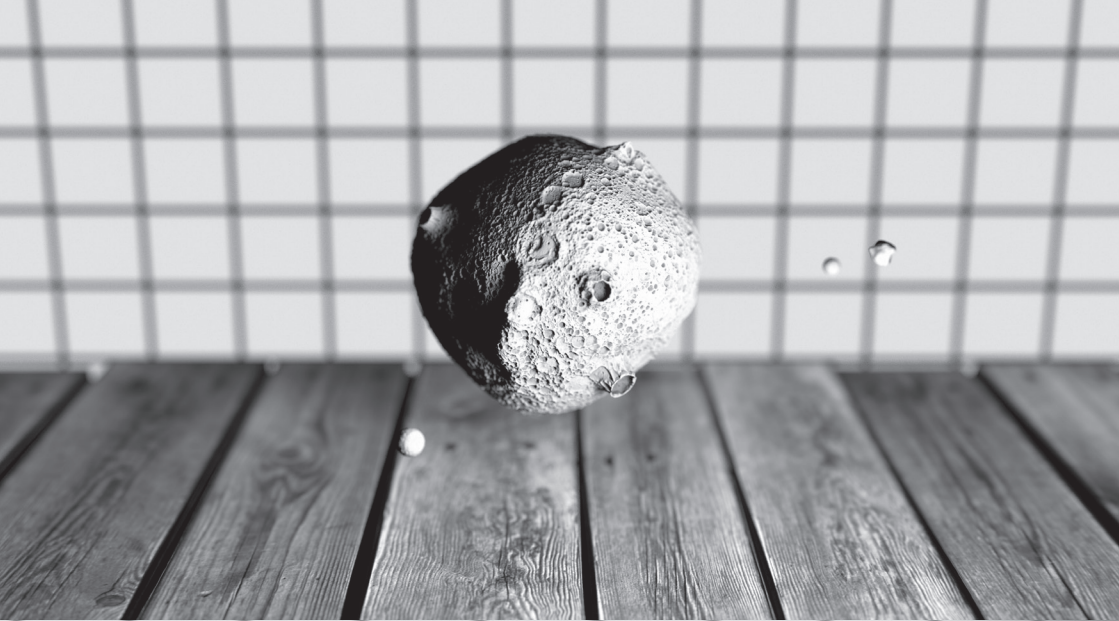
While the Russians mimic the worst traits of their usurper, the USA does a crude burlesque of its victim in a perverse identity switch, a ritual akin to a soldier trying on the hat of an enemy "kill." Hence the recent appropriation in the US of a Soviet-style kitsch official adoration of public servants, like fire-men, paramedics, and military.

Though officially murdered and buried in the yard, the Soviet still lives in the collective psyche, a repressed memory of the Mother which haunts both her killers and the world's now defenseless tots. Her death leaves a yawning void, a missing champion to invoke or petition against Father's serial abuse. This is what has caused cosmic depression (PSD syndrome) and the fantastic popularity of new-fangled antidepressant pills. Meanwhile, without a foil, Father has "gone to seed," abandoning former pretenses of idealism and lashing out in delusional fits.

The discovery of psycho-geo-tics by the US government and the manipulation of its latent force was instrumental in engineering the destruction of the USSR and the enslavement of the globe. The utilization of psycho-geo-tic power wasn't confined to that global conflagration, though, but is conjured still through so-called "culture." The Cold War was, in a sense, an illuminating macrocosm of the conflict we all fight every day.

17

14

גילוייה של ארצות הברית את הפסיכו־גיאורטיקה וניצול כוחותיה הסמויים, סייעה לה בהנדסת מפלטה של ברית המועצות ושיעבוד העולם. השימוש בכוח פסיכו־גיאורטי לא היה מוגבל להתלקחות עולמית זו, אלא הוא היה ועודנו פעיל בשירות מה שמכונה "תרבות". המלחמה הקרה הייתה, במובן מסוים, מאקרוקוסמוס של הסכסוך אותו כולנו חיים בכל יום.

בתרחישים הטלוויזיוניים האלו, כמעט תמיד ישנו משרת (לדוגמא "הדוד הצרפתי" הנשי במשפחה שכזאת או "דוד צ'ארלי" המסוקס בשלושת בניי) שממלא את תפקידה המסורתי של האם, אך באופן מובהק נעדר את האופי השתלטני והדומיננטי שלה. ההשתמעות בתרחישים הנזכרים לעיל היא ברורה: רצח האם הינו דבר רצוי וכן הינו צעד הכרחי בדרך לשחרור הילד.

דמות ה"דוד" הכנוע מבשרת את שיתוף הפעולה עם רצח האם העתידי. מעולם לא מוסבר מי בדיוק רצח את האם החסרה בתוכניות אלו, והדמויות לעולם לא מדברות או מערערות על הטרגדיה. עם זאת, תמיד ברור שבלעדיה החיים הם מהסוג הקסום שמוצג בטלוויזיה. מותה של מעצמת העל הסובייטית הוא רצח האישיה האם הנחשק. הוא מושג באמצעות שיתוף פעולה בין דמות הדוד – סין – שפעם היה מאהבה של אמא־רוסיה (ברית סטלין-מאו), אך מאז שהפך מקנא וכועס על חוסר היכולת שלו לשלוט בה (גינאי חרושצ'וב את סטלין שהוביל לקרע עם סין), הוא קושר קשר עם אויבה המושבע/בעלה לשעבר (ארה"ב, בצורתו הזמנית של ניקסון) במטרה לרצוח אותה (העימות בשתי החזיתות אשר גרם לפשיטת הרגל של ברית המועצות).

בהמשך, דוד סין מחקה את תאוות הבצע והנטיות הנצלניות הגרועות ביותר של האב תוך שהוא מאמץ את הנטייה הרודנית והלא רציונלית של האם. למרות שכעת הוא שותפו העסקי של האב/הבעל המבסוט והנהנתן, הוא חולם להרוס אותו בסופו של דבר, ונראה שבוודאי יצליח.

ו. מנצח עלוב

כמובן, יש גם אלמנט של רצח־אם בסיפור. בדיוק כפי שכל עונת בחירות עדה לפולחן המוות שהוא ארצות הברית, כשהיא משלשלת את פתקי ההצבעה שלה בקלפיות למען הקרבה־עצמית, אחרית הימים וצניחת הדולר, ילדי מזרח אירופה, שמאסו במצבי הרוח של אמם, השאירו בכוונה את הדלת פתוחה במקצת – במה שנחשב למעשה פלילי וסיוע לפשע.

בעוד האם על ערש דווי, הפעולה הראשונה של האב הייתה להטריד את הילדים מינית, בדיוק כפי שהאם הזהירה אותם שיקרה.

אך היא מעולם לא הזהירה אותם שהוא גם יסריט את המעשה ויעשה מזה כסף. בכדי לשכך את האשמה שהם חשים על ששיתפו פעולה עם רוצח אימם, הם כופים על עצמם מידה של תמימות שתאפשר להם להאמין להבטחות האב הכוזבות – שיתקשר וישלח שוקולדים. הם קוראים לו בשמות חיבה ומתרברים במערכת היחסים עמו.

שאר העולם, שכבר איבד את בתוליו לאב לפני זמן רב, אינו מתרשם אך הוא מבין. עם זאת, שאר העולם מוטרד עמוקות מכך שהאב מטריד מינית את ילדיה של אשתו המנוחה. ניכר עליו התענוג הנקמני שהוא מפיך מכך. הוא הוכיח את עצמו כ"מנצח עלוב". בינתיים, עם חיבה חדשה למזוכים, רוסיה והרפובליקות הסוציאליסטיות לשעבר נשבעות אמונים למיתולוגיה ההיפּר־מאצ'ואיסטית ההרואית של האב, ובכך מחליפות את האידאולוגיה השיתופית שלהן בתערובת מיסטית המשלבת ריאקציה, אליטיזם, גזענות, ולאומנות. "גלוחי הראש" הימניים התרבו, הדת חזרה, והפמיניזם נזנח. חיקוי מוגזם עד לכדי אידאולוגיה הוא התנהגות אופיינית לאומות מובסות (לדוגמא השיקום של יפן אחרי מלחמת העולם השנייה ככלכלה קפיטליסטית בנוסח אמריקני), אך במקרה זה היא פתטית מכיוון שהשקפת העולם (Weltanschauung) של האב מבוססת בסתר על מערכת־גזע לפיה הסלאבים הם תת־אדם המיועדים להשמדה.

בעוד הרוסים מחקים את התכונות הגרועות ביותר של מי שחמס את מקומם, ארצות הברית עושה פרוידה גסה של הקורבן שלה במעין חילוף זהויות סוטה, טקס הדומה לחייל המודד את הכובע של גופת יריבו. מכאן האופנה האמריקנית האחרונה של הערצה רשמית וקיטשית – בסגנון ברית המועצות – של עובדי ציבור כמו מכבי אש, חובשים, ואנשי צבא.

למרות שנרצחה באופן רשמי ונקברה בחצר, ברית המועצות עדיין חיה בנפש הקולקטיבית כזיכרון מודחק של האם. זיכרון זה רודף הן את הרוצחים והן את הפעוטות חסרי האונים של העולם. מותה של האם הותיר חלל פעור, משולל דמות מגוננת שתפציר או תעתור נגד ההתעללות הסדרתית של האב. זה מה שהוביל לדיכאון הקוסמי (תסמונת דיכאון פוסט־סובייטי) ולפופולריות הלא תאומן של גלולות חדשניות נגד דיכאון. בינתיים, באין מפריע, האב איבד צלם אנוש, נטש את יומרותיו האידאולוגיות, וכעת מתפרץ בהתקפים הזייתיים.

למרות (או בגלל) הדאגה הרודנית, המטפחת, והמתנשאת מצד האם, הילד מזדהה עם דמות האב הכמו־"הרמסית" של ארצות הברית. יהיר, אנטי־אינטלקטואלי, ערמומי ומפואר, ארצות הברית היא ארכיטיפ "הגיבור" – מדריך נשמות פלאי שנוטל על עצמו משימות נועזות, חוצה גבולות, ושומר על ידע סודי. כיבוש, תהילה, אלכימיה וקניין, הם אמונתו.

אליטיזם, תאוריית גזע, ונורמולוגיה איזוטרית הן רוחות הרפאים מאחורי אידיאולוגיית הכסף המוצהרת שלו. האימה מפני מה שמכונה "העולם השלישי" היא תוצאה של הניאוף הסדרתי שלו: ניצול שהוא תמיד מתחמק מהאחריות עליו. הוא מכלה ברעבתנות כל מה שהוא רואה. פילגשותיו, או ה"מדינות־לקוחות" שלו, חולמות לשקם אותו, או "להציל את נשמתו". דת או מיסטיקה הן נחלתו, כלי לשליטה חברתית ואף אולי צורה של אשמה מודחקת שעברה סובלימציה: היקסמות ומשיכה אל הזר ואל הרעיון הבלתי נתפס של הקרבה עצמית. למרות שהוא טיפוס לא סימפטי, עזות המצח והיהורה הפריבילגית שלו נחשבות "סקסיות".

לאינסטינקטים הפסיכו־גיאויטיים המודחקים של זיהוי דפוסים שמחזיקים הדורגליים הנהנתנים, דגלו של האב – "הכוכבים והסורגים" – נראה כמו שלבים של סולם בבית כלא עקוב מדם. אפשר להשקיף על שמי הלילה מבעד לחלון בפינה השמאלית העליונה – זוהי החירות שמתגרה. אם מסתכלים ממש מקרוב, אפשר לראות את המסוק הפרטי של האב חולף על פני "חגורת אוריון".

המוטיב המגדרי הסמוי הזה אינו מקרי – מהפכת אוקטובר התרחשה במקביל לפעילותה של התנועה הפמיניסטית/סופרג'יסטית העולמית.

בעוד שלטון העשירים במערב מכונה לעיתים קרובות בשם "מועדון הקשיש", ברית המועצות יזמה את רפורמת זכויות הנשים הרדיקלית המוזכרת לעיל עם הניצחון הבולשביקי, לרבות גירושין מיידיים, זכויות הפלה, ואפילו ניסיון מדע בדיוני לבטל את עבודות משק הבית ואת המשפחה.

התיעוש המהיר של ברית המועצות ותגובתה הנמרצת למרוץ החימוש של המערב, העידה על תחושת העצמי של הרוסים כקורבן של התעללות סדרתית מצד הנצלנים הקפיטליסטים־אימפריאליסטים

ההיסטוריים. בשנת 1931, בוועידה הראשונה של מנהלי התעשייה, הסביר יוסף סטאלין כי "אחד מן המאפיינים של רוסיה הישנה היה המכות המתמשכות שהיא ספגה על כך שפיגרה מאחור. על הנחשלות שלה. היא הוכתה על ידי בני החאן המונגולים. היא הוכתה על ידי הבכים הטורקים. היא הוכתה על ידי האדונים השוודים הפאודלים. היא הוכתה על ידי האצולה הפולנית והליטאית. היא הוכתה על ידי בעלי ההון הצרפתים והאנגלים. היא הוכתה על ידי הברונים היפניים. כל אלו הכו אותה על נחשלותה... אך אנו לא רוצים לחטוף מכות. לא, אנו מסרבים להיות מוכים! אנו מפגרים מאחורי המדינות המתקדמות בחמישים או מאה שנה. עלינו לסגור את הפער הזה בתוך עשר שנים. או שנעשה את זה או שהם ימחצו אותנו..."

אם כן, למרות שרוסיה הייתה האם, היא כבר לא הייתה בת הלוויה הצארית שמדדה לצד המערב, כבולה אליו כאל בן זוג בריון, אלא הגרושה ה"סובייטית" בעלת העקשנות הלא־מבוטלת. שחרור האישה הזו היווה אתגר לדומיננטיות הגברית ואיים על חלוקת הכוח המסורתית. האם הצארית שירתה את האב היטב בזמנה ונשאה לו פרי, אך את המרדנות החדשה הזו הוא לא יכול היה לשאת.

בעוד הצד הסובייטי, החלש בהרבה, שאף להידברות לכל אורך המלחמה הקרה, בניסיון להשיג שיתוף פעולה ופיוס (מצב הרמוני שכזה בו כוחות נשיים וגבריים מנוגדים רתומים יחד כונה "סיזיגיה" על ידי יונג ו"הבנה" על ידי המעמד הפוליטי), ארצות הברית הייתה צריכה להציב דוגמא ציבורית למען יראו ויראו.

יהיה עליה להיחרב, על אף שבעלי האוב במודיעין המערבי הבינו את ההשפעה העמוקה שתהיה לאירוע שכזה על אוכלוסיית העולם. ראשית, היה צורך בריכוך.

ה. תוכנית טלוויזיה

פסיכולוגים בשירות סוכנויות הריגול המערביות השכילו להבין את הפסיכו־גיאויטיקה המיוצגת על ידי הפילוג האידיאולוגי העולמי, וניסו לנצל את הרגשות הסמויים האלו דרך האמנויות. התעמולה התרבותית בשיא המלחמה הקרה הציגה בטקסיות את מות האם בתוכניות טלוויזיה המיועדות לילדים, כגון "שלושת בניי", "משפחה שכזאת", "המופע של אנדי גריפית", ו"החזר של אבא של אדי".

על כן, חוקת ברית המועצות הצהירה על שוויון בין המינים בכל תחומי החיים, ו"קוד המשפחה" הסובייטי משנת 1918 עיגן את זכות הבחירה החופשית בנישואים, את חלוקת מטלות הבית, את זכויות ההפלה, את זכויות רכוש האישה, ועוד. אחזקת משק הבית נחשבה מטלה קולקטיבית, לצד גידול הילדים. לנין תיאר את עקרת הבית כ"שפחה", וגינה את עבודות הבית אותן תיאר כ"עבודות פרך קטנוניות, מורטות עצבים, מבזות, דורסניות, ולא יצרניות בעליל". בנוסף, הוא גם לעג לגברים שהשתמטו ממטלות הבית שלהם, באומרו "אין על הבעל להסתפק ב'לסייע' לאשתו, אלא עליו למלא את חלקו..." בניקיון הבית ובטיפול בילדים. רדיקליזם זה בא לידי ביטוי בחוקות של מדינות הגוש המזרחי לאחר הניצחון הקומוניסטי במלחמת העולם השנייה, ובכך החליף את ההגמוניה הריאקציונרית והאפיפיורית ששלטה במקומות כמו ליטא, הונגריה ופולין, אשר ראתה באישה עקרת בית. על אף ששיקולים אלו היו עשויים להשפיע במידת מה על תפיסות פסיכוגיאטריות עולמיות, הזיהוי של ברית המועצות עם דמות "האם" היה ברובו לא רציונלי. פסיכוגיאטריקה היא – אחרי הכל – תהליך רגשי, לא־מודע, ולא מובן, שקשור ביצרים החייתיים או ה"קדמוניים" של האדם הנבון. אלו הם בעיקר שרידים רדומים של הנפש: רפלקסים ואמונות תפלות שעברו בתורשה דרך תיכנות גנטי הישרדותי שהתפתח במשך מיליוני שנים של חיים בביצות, מערות, קינים, פירמידות, חלליות חוצניות, דירות מרתף, וערימות של גללים. מבחינה פסיכוגיאטרית, ברית המועצות הייתה מזוהה עם "האם" משום שמדיניות הפנים והחוץ שלה פרטה על מיתרי הנפש הפרימיטיבית שראתה בה את התגלמות ארכיטיפ ה"אם": רודנית, ערמומית, בלתי ניתנת לפיוס, אכזרית, ולא רציונלית. לברית המועצות, על אף שליחותה הערכית, הייתה נטייה להתרסה "דווקאית" ילדותית ולפראנויה, שבאה לידי ביטוי, לדוגמא, באופן הנבזי בו סטאלין טיהר את מפלגתו מיריבים שונים, אותם הוא כינה "סוחרים כפולים דגנרטים בוכאריניסטיים", "כנופיות 'משמר־לבן' של מתנקשים טרוצקיסטים", "משרתי פשיסטים בזויים", ו"גמדי 'משמר־לבן' חלשים כיבחוש". במערכות דתיות קדומות או "מיתולוגיות", "האלה־האם" היא בעת ובעונה אחת נותנת החיים ושוללת החיים. כך לדוגמא, אישתר, סיביל, פרייה, ודווי, הן כולן אלות המין והפריון – כמו גם המוות והכיליון – בעבור כל אחת מן התרבויות המאוד שונות שהן מייצגות.

8

9

ברית המועצות, עם הפרדוקס הסוער של רפורמה רדיקלית/רטוריקה פופוליסטית בשילוב "טרור אדום" קטלני, התגנבה באופן לא־מודע אל התפקיד הפסיכוגיאטרי הדואליסטי הזה.

אם כך, באדמת הביצות העכורה של ליבת המוח של האדם הקדמון, סמל הפטיש והמגל מייצג את הצאצאים הקדמונים של כדור הארץ (בעגה מרקסיסטית: "הפרולטריון") שפוריותם ואונם התעוררו על ידי כלי הקצירה והחישול הקסומים של האם. כלים אלו הם גם איברי המין הנמצאים במשחק זה עם זו. אך הפטיש והמגל מזוהים גם כסמלים של הרס וחורבן המשמשים לקריעה ולמחיצה. דגל ברית המועצות, עם הפטיש, המגל והבד, דומה למשחק "אבן נייר ומספרים" בו כל האפשרויות ההרסניות מיוצגות בויזמנית: מערבולת של אנרגיה מרושעת המאיימת על יריבה אך גם מאיימת להשמיד את עצמה. בניכוסו את ה"דיאלקטיקה" ההגליאנית – פתרון באמצעות ניגודיות של תיזה ואנטי־תיזה – גם מרקס מתייחס למטריצת הסכיזו־מין־מוות־אם החבויה בקומוניזם.

העובדה שהמערכת הקומוניסטית מעודדת פוריות באה לידי ביטוי בשינוי המרשים שעברו הכלכלות הפאודליות של רוסיה וסין ודחייתן את הדוגמה הנוצרית־יהודית־אסלאמית שונאת המין (דתות יוצאות דופן בהיעדר אלוהות נשית). ברית המועצות, על אף העוני הכרוני שלה, עשתה מאמצים רבים בכדי לספק את צוריהם הבסיסיים של ילדיה – ומכאן האפיון המלגלג כ"מדינה אומנת" או "מזינה" (או, ככינוי גנאי – "מדינות רווחה") בפי שמרנים כשהם מדברים על ממשלות סוציאליסטיות.

סמנטיקה שכזו שופכת אור על הפסיכוגיאטריקה. הצדקנות והדיקטטיות של הקומוניסטים, שמושוות לעיתים קרובות לקנאות דתית, היא בעצם הנוקשות הפריבילגית של האמהות. ניתן לחשוב על הטרור של סטאלין כמעין תרחיש דיכאון אחרי לידה של האם, שלאחר טראומת הלידה (המהפכה) מנסה להשמיד את הנולד (הן המהפכנים והן מתנגדי המהפכה).

מאחר וברית המועצות הייתה מזוהה מבחינה פסיכוגיאטרית עם ארכיטיפ האם או דמות האלה־האם – אלת הפריון והכיליון, באופן אוטומטי, אויבה הרשמי הפך להיות זה ההפוך ממנה בדמיון הלא־מודע. כך, הפכה ארצות הברית למעין אל גברי מנצח בדומה להרמס או תחות – אלים פאליים של מסחר ומסתורין.

תכונות גיאופוליטיות אלו מרכיבות מערך שווה במשקלו לזה של המשפחה בתהליך התגבשות הזהות של העצמי, גורלן לעיתים קרובות נקבע על ידי הרצון העיוור והעוויתי של שוכניהן.

מבנים פוליטיים כגון הזהות הלאומית/אתנית או החיבור הרגשי למנהיג המדינה, הינם השלכות שעברו סובלימציה: הגרגורים המתקתקים של תינוק רך. הם חסרי היגיון אפילו באוזני אלו שמפיקים אותם.

הם פשוט קולות שכלתניים של הזהות עמוקת-שורשים עם (או שמא התנכרות ל) מדינות לאום (לא רק המולדת, אלא כל המדינות) כארכיטיפים במערכת של אלוהויות אסטרופוליטיות. תופעה זו, במסגרתה ההפשטה המלאכותית והפוליטית שהיא האומה, לובשת אופי ארכיטיפי או פרסונה, היא תכונה מולדת של המין האנושי ומכונה גאופוליטיקה פסיכולוגית, או בקיצור – "פסיכוגיאופוליטיקה".

יתכן שסכסוך פסיכוגיאופוליטי יודגם היטב על ידי דוגמא עתיקה אחת מיני רבות: הסכסוך בין עיר המדינה ספרטה – עיר הלוחמים – לאתונה הדמוקרטית. אלא שהסכסוך הפסיכוגיאופוליטי עמד בבסיס ההיסטוריה האנושית הרבה לפני שהצמד הסאדורמאזוכיסטי הזה נברא על ידי סוטים יווניים. מאות שנים מאוחר יותר, לורד ביירון פעל מתוך דחף פסיכוגיאופוליטי כאשר הוא הצטרף למלחמה היוונית נגד התורכים וקפץ אל מותו בבוספורוס (לביירון, שהיה "איש-חיה" של התקופה הרומנטית, הייתה נטיית יתר לפעול מתוך יצר פסיכוגיאופוליטי). העימות בין ווייטנאם לארצות הברית – אירוע עכשווי יותר – אפוף עננה פסיכוגיאופוליטית סמיכה; חובבי אופנועים אמריקנים עודם כמהים בערגה למלחמה ההיא, אשר נתנה ביטוי מלא לדחפים ברבריים שהודחקו בשל התנועה לזכויות האזרח בארצם. למרות שלכל הסכסוכים העל-לאומיים יש את המניעים החומריים/פוליטיים שלהם (כלומר – אימפריאליזם), המניפולציה של הפסיכולוגיה הפרימיטיבית ("לוחמה פסיכולוגית") הינה מרכיב מרכזי בגיוס תמיכה באלימות המונית.

בעידן המודרני, במיוחד מאז מלחמת העולם השנייה, אך עוד לפני כן, לאף שחקן בגיאופוליטיקה הפסיכולוגית לא הייתה משמעות רגשית כמו זו של ארצות הברית וברית המועצות. במובן היוניאני, שני מבנים אלה מייצגים דיאלקטיקה אמהית/אבהית,

6

7

כאשר הבריתות הצבאיות שהם הולידו – "ברית ורשה" וארגון האמנה הצפון אטלנטית (נאט"ו) – מייצגות "חמולות" משפחתיות מתחרות. ארצות הברית הייתה האב, וברית המועצות – שבראשה "אמא רוסיה", הייתה כמובן האם. המלחמה הקרה הייתה, עבור הנפש הפרימיטיבית של המתבונן, פילוג הורי בקנה מידה קוסמי, שלאחריו התנהל מאבק קשה על נאמנותם של הילדים – הלא הם תושבי כדור הארץ.

העובדה ששיעורי הגירושים זינקו במהלך המלחמה הקרה, הייתה תוצאה ישירה של ההזדהות המגדרית הסמויה ומצב המלחמה הממושך והלא מוגדר ששרר בין שני מיופי הכוח המיניים: מצב ששיקף משק בית מתוח ולוחמני.

ג. האם

מן העבר האחד היה המזרח הסוציאליסטי. למרות שהושמה ללעג בקרב הציבור כ"מדינת עבדים" מרושעת, הלשכה הפוליטית (פוליטבורו) של ברית המועצות עסקה בפמיניזם ברצינות רבה כבר מראשיתה. ההוגים הסוציאליסטיים קארל מרקס, פרידריך אנגלס, שארל פורייה, אלכסנדרה קולונתאי, ואוגוסט בבל, התייחסו כולם לאי־שוויון בין המינים בהגותם והגיעו למסקנה כי "לא יתכן שחרור של האנושות ללא העצמאות החברתית של המינים והשוויון ביניהם" (בבל, 1879).

אלכסנדרה קולונתאי תיארה את המשפחה כ"מדינה מיקרוסקופית בה הבעל שולט באשתו ובילדיהם" ואותה יש להחליף במעין "איחוד חופשי שמחוזק על ידי האהבה והכבוד ההדדי בין שני חברים במדינת הפועלים, השווים בזכויותיהם ובחובותיהם". כיוון שמרקסיסטים חשבו שיחסי רכוש קפיטליסטיים הם הסיבה למערכות יחסים מכפיפות ולא שוויוניות, באופן טבעי הם הניחו שסילוק סיבה זו יוביל לשוויון בין המינים. לפי אנגלס, הייתה זו הצבירה של ערך עודף דרך תהליך הייצור הקפיטליסטי שאפשרה לגברים לשלוט ולשעבד נשים – אשר היו כבולות לבית, ועל כן לא היה להן ערך עבודה מכיר (משום הערך המועט שהקפיטליזם מייחס לעבודות הבית). לפיכך, שילוב הנשים בכוח העבודה, יחד עם ביטול הרכוש, יפתור את אי־השוויון המגדרי אשר חלחל לכל החברות.

יֵאן סבנוניוס הסובייט המתקשר

הפסיכוגיאופוליטיקה של המלחמה הקרה

4

**"הניגוד המעמדי הראשון שהופיע בהיסטוריה התחיל עם התפתחות
הניגוד בין הגבר והאישה בנישואי הקבע, והדיכוי המעמדי הראשון –
עם דיכוי מין הנשים על ידי הגברים"
פרידריך אנגלס**

א. דפ"ס

קריסת ברית המועצות הייתה האירוע הפסיכולוגי החמור ביותר
בהיסטוריה של העת האחרונה.
למרות התייחסותה הרשמית של החברה הבורגנית לאירוע
כאל משל מוסרי או מעין טוטם של רצון האל, אסון זה – התבוסה של
הסוציאליזם הבינלאומי בשנת 1991 – זרק את אוכלוסיית העולם
למצב של ניהיליזם וייאוש.

למרות שרבים מכירים בדיכאון זה כמשבר עולמי, מעטים הם
אלו שמכירים בגורם לדיכאון זה או אפילו מבינים אותו. אף על פי
כן, העולם הפוסט־סובייטי הוא מקום רדוף – רדוף על ידי שוכנו
הקודם ואופי נפילתו של שוכן זה. הפופולריות הלא תאומן של
תרופות נוגדות דיכאון היא רק תסמין אחד של תסמונת ה"דיכאון
הפוסט־סובייטי" (דפ"ס). סימנים אחרים של התסמונת אף עוד יותר
גרועים ומרחיקי לכת בהתחשב בהשפעות ארוכות הטווח שלהם.

5

האידיאליזם, לדוגמא, שפעם אפיין את האדם הנבון, נדמה שנעלם.
במקום לתכנן תכניות מלאות תקווה לעתיד, או לעשות שימוש
בתכונה המייחדת אותו – כושר המצאה – הוא כעת בווה בתהום
במבט ריק. בינתיים, היסוד המופרע ביותר של האנושות מוביל את
כדור הארץ אל אחרית הימים.

הפטליזם החדש של האדם מראה שהוא – כמו מנהיגיו –
השתגע. פעם הוא היה צלבן למטרה כזו או אחרת. היום, בעיצומו
של הדיכאון הפוסט־סובייטי, הוא או אידיוט, או משוגע, או סתם
תאוותן טרנסצנדנטלי. הוא בז לעתיד בהפגנותיו. מוחו הוא רק מחסן
מלא בציניות רקובה. התיאבון היחידי שלו הוא להנאות גופניות
וחושניות; גסויות מן הסוג המצוי שמטרתן לשמר את האדישות
ולהנציח את הטמטום.

עבורו, סיומה של המלחמה הקרה סימן, במקום סיכוי להפיץ
שלום ושוויון, הישגות מואצות של נירוניזם והברבריות שאפינה את
רגעיו המבישים ביותר. הוא סימן את הכניעה הסופית והנואשת לאבדון.
ה"מלחמה בטרור" וצאצאיה המגוונים (חטיפות לשם תחקור,
פלישות, נשק חללי, תאי עינויים ועוד) הם רק השפיכות הגרוטסקיות
של אויבה המושבע, הלא מאוזן והלא תפקודי – אם כי המנצח –
של ברית המועצות, הלוא הוא ארצות הברית. תוצאות אלו היו
בלתי־נמנעות וצפויות לאחר אירוע־העל הגדול בהרבה – שלא
יוצג נאמנה ולמרבה התימהון מיעטו בחשיבותו – הידוע בכינוי
"קריסת הסוציאליזם".

מדוע, אם כן, קריסתו של מוסד כה נלעג באופן כללי עולמי כמו
הסוציאליזם הסובייטי, שעוות על ידי מסגור היסטורי רביזיוניסטי,
יעורר כזה דיכאון קוסמי? ברית המועצות הייתה ועודנה שק החבטות
האהוב על כולם.

התשובה, גם אם איננה לגמרי רציונלית, חושפת הבנה לא־
מודעת של אירועים שנגנזו מהנרטיב הרשמי של ההיסטוריה.

ב. פסיכוגיאופוליטיקה

לישויות "מדיניות" מותוות פוליטית, למרות היותן הפשטות
מלאכותיות, ישנם קשרים עמוקים ומדהדים עם מה שהפסיכולוג
קארל גוסטב יונג כינה "הלא־מודע הקולקטיבי", או "מוח ההמונים".

הילדים רוצים קומוניזם

סבב תערוכות שני

מובי: מוזיאוני בת ים

28.07-12.11.2016

אוצר: יהושע סימון

תרגום: ענבל שטראוס

עיצוב גרפי: אבי בוחבוט

וידאו־אודיו: סמארט אנד לייט בע"מ

תודות: נועה צאושו וג'ורדן סלאן

המאמר "המתקשר הסובייטי" מתפרסם

באדיבות המחבר יאן סבנוניוס והוצאת

"דראג סיטי", שיקגו

מובי: מוזיאוני בת ים

רחוב סטרומה 6, בת ים

moby.org.il

tkwc.tumblr.com

סוגים של סטריאו

אנימציות וידאו תלת מימדית עם כתוביות

04:37 דקות, ללא קול, 2016

מיכה הסה

נ' 1991, ניו מקסיקו

חי ועובד בעיר ניו יורק, ארצות הברית

3

העבודה סוגים של סטריאו מאת מיכה הסה, מציגה את הדיאלקטיקה של הראייה התלת מימדית. הראייה התלת מימדית היא שילוב של התפיסתי והתודעתי המתקיים בכל רגע ורגע. על בסיס שילוב זה התגבש השדה החזותי שהביא להסדרים תרבותיים, חברתיים ופוליטיים, שבתורם מזינים אותו בחזרה. אחת הדרכים לייצר הקרנה תלת מימדית היא בדרך של חפיפה בין הכחול והאדום. השיוכים החברתיים והפוליטיים של שני צבעים אלה מציעים אלגוריה לגבי יכולת התפיסה שלנו בעולם ועומק התודעה שיכולת זו מציעה. כאשר האדום נעלם אנו עומדים מול שטיחות כחלחלה שמציגה בפנינו עומק מסוג אחר – לא עומק שדה מרחיב אופקים ואפשרויות, אלא עומק שמהדהד בכל גווניו את נוכחותה המיידית של התהום.

בסגנונו הייחודי של הסה, המשלב באופן דיאלקטי בין המילולי והחזותי, נמתחים קווים של אסוציאציות חופשיות בין הנושאים בהם העבודה עוסקת. הסה מעביר מטבעות לשון ואימרות מילוליות אל השדה החזותי – כשהוא מייצר דימוי מאימרות אלה הן ניתנות לבחינה מחדש ומשמעותן משתנה. את משמעות זו הסה לוקח שוב ובוחן מבחינה לשונית, וכך נוצר דימוי חדש, וחוזר חלילה. היגיון מעגלי זה מניע גלגל שחישוריו (המוטות המתוחים בין חישוק הגלגל לצירו) הם הפניות צולבות, ושמשחרר יחדיו משחקי מילים וסוגים שונים של מפגנים סטריאוטיפיים. כמו שני שקפים מקבילים המתמזגים לכדי תמונה תלת־ממדית יחידה, כך גם משחק המילים – על דרך ההיפוך – מפרק עצמו אל משמעויותיו הכפולות.

מיכה הסה סוגים של סטריאו

